

2017-03-02

Kulturämnden

Den röd/gröna gruppen har gruppmöte den 6 mars kl. 17.00 i Portugallien, Kulturhuset

Alliansen har gruppmöte den 6 mars kl. 17.00 i Duvemåla, Kulturhuset

PLATS	DATUM	TID
Kulturhuset, Röda Rummet	2017-03-09	17.00

ÄRENDEN	BIL
1. Sammanträdet öppnas.	
2. Val av justeringsledamöter.	
3. Godkännande av föredragningslista.	
4. Allmänhetens frågestund.	
5. Förslag till verksamhet i Orangeriet 2.0	X

6. Övriga frågor.

Sara Andersson
Ordförande

Eva-Lotta Franzén
Kulturchef

Om du är förhindrad att delta i Kulturämndens sammanträde meddela Maria Antonsson på telefon 35 76 76 eller maria.antonsson@boras.se

Handläggare, telefon
Eva-Lotta Franzén/Katarina Vukoja
Andersson

Datum
2017-03-02

Diarienummer
Dnr 2017/KN0032 869

Kulturnämnden

Förslag till verksamhet i Orangeriet 2.0

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta att ställa sig bakom presenterat förslag till verksamhet och budget för Orangeriet 2.0 och översända det till Kommunstyrelsen för beslut.

Bakgrund

Under hösten 2016 pågick ett idéarbete under kommunchefens ledning om ny användning av Orangeriet. Kulturnämnden fick 2017-01-26 i uppdrag av Kommunfullmäktige att ta fram förslag på hur verksamheten i Orangeriet kan utvecklas och bedrivas. Uppdraget är att skapa en kreativ mötesplats/verkstad med kulturellt skapande och hållbarhet som ledstjärna. Verksamheten ska vara öppen dagligen och ha en programverksamhet med grund i visionen om ett hållbart samhälle enligt ”Borås 2025”. Kulturnämnden har fått i uppdrag att ansvara för driften från och med 2017-06-01.

En arbetsgrupp har bildats under ledning av Kulturförvaltningen och i denna har representanter för olika kommunala förvaltningar ingått. Möten och kontakter med representanter för kommunen och föreningslivet har tagits. Ett antal studiebesök på för den tänkta inriktningen närliggande verksamheter har gjorts.

Sammanfattning av förslaget

Kulturnämnden har fått i uppdrag att skapa en kreativ mötesplats med kulturellt skapande och hållbarhet som ledstjärna. Orangeriet ska hålla öppet under vardagar och helger samt minst en kväll i veckan med programverksamhet som har sin grund i visionen om social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet enligt Borås 2025. Syftet med Orangeriet är att skapa en mötesplats mitt i staden som inbjuder till samvaro över generations- och kulturgränser. Verksamheten på Orangeriet ska utifrån visionen om ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle främja delaktighet, tillgänglighet och inkludering samt ta tillvara människors olika kompetenser och resurser.

Visionen är att Orangeriet ska vara ett upplyst hus mitt i stadsparken som värnar om mänskliga möten, kreativa uttryck och hållbar livsstil. En dynamisk plats med låga trösklar och högt i tak som uppmuntrar till både aktivitet och rekreation.

Den nya verksamheten föreslås bestå av fyra verksamhetsområden/zoner: ”Miljö- och medborgarhörnet”, ”Fika & Skapa”, ”Låna, Läsa & Möta” samt ”Möta”. Verksamheterna ligger samtliga i linje med Borås Stads Vision 2025 om ett hållbart samhälle och uppfyller fem av visionens sju strategiska målområden genom det föreslagna innehållet – Människor möts i Borås, Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga, Livskraftig stadskärna, Medborgarens initiativkraft gör landsbygden levande samt Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.

Förslaget bygger på att verksamheten i Orangeriet är en helhet där de olika verksamhetsområdena samspelar, stödjer och förstärker varandra. Att vistas i Orangeriet innebär att besökaren fritt kan välja bland de aktiviteter som erbjuds. Flera verksamheter ska kunna pågå samtidigt i samma utrymme, till exempel café och programverksamhet, vilket ställer stora krav på samarbete och flexibilitet samtidigt som det förstärker verksamhetens attraktion. Detta talar för att det ska vara kommunen som driver verksamheten i hela huset för att undvika olika målkonflikter. En annan orsak till varför det inte ska vara fler än en huvudman är byggnadens begränsning i storlek och form.

Kulturförvaltningen är beredd att överta driftsansvaret 1 juni 2017 och bedömer att ”smygöppning” för allmänheten kan ske i slutet av juni och att den officiella invigningen sker i september 2017.

Förslaget i sin helhet

Uppdraget

Kulturnämnden har fått i uppdrag att skapa en kreativ mötesplats med kulturellt skapande och hållbarhet som ledstjärna. Kulturnämnden har fått i uppdrag att ansvara för driften från och med 2017-06-01.

Orangeriet ska hålla öppet under vardagar och helger samt minst en kväll i veckan med programverksamhet som har sin grund i visionen om social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet enligt Borås 2025.

Vision för Orangeriet 2.0

Orangeriet ska vara ett upplyst hus mitt i stadsparken som värnar om mänskliga möten, kreativa uttryck och hållbar livsstil. En dynamisk plats med låga trösklar och högt i tak som uppmuntrar till både aktivitet och rekreation.

Syfte

Syftet med Orangeriet är att skapa en mötesplats mitt i staden som inbjuder till samvaro över generations- och kulturgränser. Verksamheten på Orangeriet ska utifrån visionen om ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle främja delaktighet, tillgänglighet och inkludering samt ta tillvara på människors olika kompetenser och resurser.

Målgrupp

Verksamheten riktar sig till alla åldrar och ska inbjuda till samvaro över generations- och kulturgränser.

Tillgänglighet och besöksantal

Orangeriet planerar att hålla öppet vardagar 10-18, onsdagar 10-21 samt helger 11-16. Sommarsäsongen maj - september ska Orangeriet hålla öppet till 19 på vardagarna, till 21 på onsdagarna samt 21 på Sommartorsdagarna. Efter stängningsdags ska det vara möjligt för grupper att boka in sig för föreningsmöten, kursverksamhet etc.

Besöksräknare ska installeras som mäter antalet besökare över tid så att öppettiderna kan justeras längre fram då man mer säkert kan bedöma publiktillströmningen under dagens lopp.

En rimlig uppskattning är att Orangeriet kommer besökas av mellan 80-100 000 personer/år.

Läget

Orangeriet är ett unikt hus beläget i den vackra och centrumnära stadsparken med närhet till Borås populäraste lekpark, vilket gör dragningskraften stor för barn och barnfamiljer. Närheten till innerstad, kommunikationer och grönska gör Orangeriet till ett naturligt nav i Borås.

Fyra verksamhetsområden

Den nya verksamheten föreslås bestå av fyra verksamhetsområden/zoner: ”Miljö-och medborgarhörnet”, ”Fika & Skapa”, ”Låna, Läsa & Möta” samt ”Möta”. Hela huset stödjer en hållbar livsstil genom att underlätta för människor att såväl mötas som att hantera sin vardag och fritid på ett enklare och mer hållbart sätt. Verksamheterna ligger samtliga i linje med Borås Stads Vision 2025 om ett hållbart samhälle och uppfyller fem av visionens sju strategiska målområden genom det föreslagna innehållet.

1. Människor möts i Borås:

- Vi verkar för fler mötesplatser mellan generationer och kulturer
- Vi skapar mötesplatser mellan medborgare och Borås Stad där medborgare är medskapare och får ett reellt inflytande på stadens utveckling
- Vi utvecklar Borås Stad till en lärande organisation där medarbetare samverkar över förvaltnings- och bolagsgränser
- Vi skapar fler lokaler för möten och evenemang.

2. Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga:

- Vi uppmuntrar och stödjer medborgare och ideella organisationer som bidrar till barns och ungas utveckling och lärande
- Vi stärker samverkan kring barns och ungas utveckling och lärande såväl inom Borås Stad som mellan kommunen och andra offentliga aktörer.

3. Livskraftig stadskärna:

- Vi utvecklar mötesplatser i det offentliga rummet med nya parker, grönytor och torg för mänsklig samvaro, rekreation, upplevelser och kreativa utbyten. Viskan får en framträdande plats och ger möjlighet till både aktiviteter och sinnesro

- Vi verkar för att stadskärnan har en livskraftig blandning av butiker, kontor, restauranger, caféer, lägenheter och upplevelser så att staden lever under dygnets flesta timmar.

4. *Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande:*

- Vi satsar på ekoturism, gärna i samverkan med kommunerna i Boråsregionen.

5. *Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt:*

- Vi har en dialog med stadens invånare, näringsliv och organisationer för att gemensamt verka för en livskraftig och långsiktigt hållbar stad.

(ur Borås 2025, Vision och strategi)

Förslaget bygger på att verksamheten i Orangeriet är en helhet där de olika verksamhetsområdena samspelar, stödjer och förstärker varandra. Att vistas i Orangeriet innebär att besökaren fritt kan välja bland de aktiviteter som erbjuds. Byggnadens begränsning i storlek och runda form inbjuder till flexibla gränser och aktiviteter. Flera verksamheter ska kunna pågå samtidigt i samma utrymme, till exempel café och programverksamhet, vilket ställer stora krav på samarbete och flexibilitet samtidigt som det förstärker verksamhetens attraktion. Detta talar för att det ska vara kommunen som driver verksamheten i hela huset för att undvika olika målkonflikter.

1) Miljö- och medborgarhörnet möter besökaren och ska ha en inbjudande gestaltning och inredning som väcker intresse för hela huset och dess innehåll. Verksamheten här ska serva besökarna med ofta efterfrågade tjänster som det i dagsläget inte finns tillgång till i centrum:

- Tillgång till skrivare, kopianator och scanner med mera
- Plats för enklare medborgarservice
- Pedagogisk och intresseväckande information om människan och miljön; till exempel ekoturism – förslag på aktiviteter för den som är kvar i staden under olika löv; ”turista i din egen stad” i samarbete med till exempel Fritidsbanken, möjlighet att mäta sitt ”ekologiska fotavtryck” – lär dig vad du kan göra för att minska avtrycket med mera.

2) Fika & Skapa är en mötesplats för boråsarna, stora som små, med både aktiva och passiva zoner/utrymmen för umgänge och aktiviteter samt för att vara mer privat. Caféet blir ett av flera i centrumläge och skall därför ha marknadsanpassade priser. Utbudet ska harmoniera med hållbarhetsprofilen i huset och så långt som möjligt erbjuda enklare ekologisk och närproducerad mat och dryck. Verksamheten kommer delvis sysselsätta personer som bedöms stå långt från arbetsmarknaden och som är knutna till olika arbetsmarknadsanställningar. Att praktisera eller arbeta i caféet ger både arbetsträning och värdefulla referenser inför kommande arbete eller studier. Studenter från olika utbildningar är också välkomna att söka praktik på Orangeriet.

Fika:

- Fika/enklare lunch/dryck (ej alkohol)
- Sopplunch, en eller flera dagar i veckan, med olika teman och underhållning; musikuppträdande, teater, diktuppläsning, föredrag, ”författarkvart” med mera
- Afternoon tea på söndagseftermiddagar i kombination med föredrag eller liknande
- Möjlighet att låna en dator eller koppla upp sin egen surfplatta/dator. Tillgång till gratis wifi i hela huset
- Spela spel (bräd- och kortspel)
- Utbud av dagstidningar/tidsskrifter
- Språkcafé
- Bokcirkel
- Läxhjälp
- Quizkväll med olika teman
- Matlagningskurser utifrån olika teman: olika länders matkultur, hållbar mat efter säsong, vegetariskt med mera i samarbete med olika föreningar till exempel Hemgården, studieförbund och liknande.

I utrymmet för Skapa välkomnas barn (och vuxna) till en stunds avkoppling efter kanske mer fysiska aktiviteter på den närliggande lekplatsen. Här finns bord och stolar för kreativt skapande med fri tillgång till papper, pennor, färg med mera.

Skapa:

- Basmaterial för skapande verksamhet; pennor, papper, pärlor, plattor, färg, saxar, klister med mera
- Familjesöndag med olika teman
- Återbruksworkshop (med personal från till exempel Hemgården eller Återbruk)
- ”Kreativ verkstad” (och helgworkshops) med temaveckor; självporträtt, mitt rum, identitet, mitt favoritdjur, min familj, mitt land med mera – barn (och vuxna) provar olika material och tekniker samt har en temporär utställning på Orangeriet
- Kurser i teckning, måleri, stickning med mera i samarbete med till exempel Hemgården, studieförbund med flera.

3) Låna, Läsa & Möta knyter ihop Orangeriet med den närliggande lekplatsen till en attraktiv ”lek-zon” för barnfamiljer att vistas i såväl inom- som utomhus.

Ute och inne knyts således samman och löser upp rummets gränser. Under sommartid kan verksamheten flytta ut med stolar och sittplatser för läsning, studier eller bara för en stunds avkoppling. Under vintertid finns en enklare vinterservering med tillgång till varma filtar och infravärme, något som kan behövas för de som vistas/”vintersportar” i parken. Plats för enklare utomhusgrillning, till exempel korv med bröd. Enklare bord och bänkar (som vetter mot lekplatsen) med plats för medhavd fika – både sommar och vinter.

Det kommer även finnas tillgång till en läs- (och lek)hörna, där det emellanåt arrangeras sagostunder och andra aktiviteter riktade till de mindre barnen. I utrymmet för Låna kan allmänheten genom Fritidsbanken låna fritidsutrustning efter säsong utan kostnad.

Läsa:

- På en mjuk matta bland saccosäckar, sittkuddar/pallar, böcker och leksaker finns plats för läsning och lek
- Sagostund med en sagoläsare från till exempel Hemgården.

Låna:

- **Sommarsäsong:** inlines, innebandyklubb, mål, frisbees, badminton, kubb, cyklar med mera
- **Vintersäsong:** skridskor, hjälmar, skidor, pulkor med mera
- Fritids- och folkhälsoförvaltningen kan tillhandahålla information om till exempel löpspår, tillgänglighetsanpassade motionsspår, naturen, allemansrätten med mera.

4) Möta (mindre och större) är flexibla mötesplatser för bildning, dialog och samtal kring hållbarhets- och stadsutvecklingsfrågor. Mindre möten och sammankomster bokas i ”Mindre möten”. Vid större föreläsningar och arrangemang är det tänkt att den gamla ”scen-ytan” (i nya Låna, Läsa & Möta) även fortsättningsvis ska användas, dock endast under kvällstid när ordinarie basverksamhet har stängt för dagen – ”Större möten”.

- Möta (mindre och större möten) är flexibla utrymmen för föreläsningar, konferenser, workshops, arrangemang med mera, med fokus på visionen för Borås 2025
- Föreningar, organisationer med flera kan boka in sig för möten och aktiviteter. Ett exempel är ”Urban Talks”, forum för stadsutvecklingsfrågor och hållbara städer, som har Orangeriet som sin ”hemmascen”
- Olika förvaltningar kan boka in sig för föreläsningar och seminarier i till exempel folkhälsofrågor (via Fritids- och folkhälsoförvaltningen), miljö- och hållbarhetsfrågor (via Miljöförvaltningen) med mera
- Sammankomster för olika kulturarrangemang och samverkan med olika aktörer (via Arbetslivsförvaltningen, Miljöförvaltningen, Fritids- och folkhälsoförvaltningen, Daglig verksamhet med flera). Fritids- och folkhälsoförvaltningen ser gärna ett samarbete med till exempel Träffpunkt Simonsland.

Programrådet

Stadsutvecklingsgruppen Urban Talks planerar för kvällsaktiviteter med fokus på stadsutvecklingsfrågor 5-6 gånger per år. Övrig programverksamhet arrangeras i samarbete med kommunala förvaltningar och föreningslivet, studieförbund och frivilligorganisationer enligt visionen för Borås 2025. Minimum en offentlig programaktivitet i veckan på kvällstid. Därutöver planeras löpande aktiviteter på dagtid inom verksamhetens ram i samarbete med civilsamhället och kommunens olika

förvaltningar samt möjlighet för föreningar och organisationer att boka in sig efter stängning.

Bemanningsresurser

För att kunna driva verksamheten de föreslagna, generösa, öppettiderna och med det utbud som förslaget bygger på krävs en bemanning enligt följande:

- Verksamhetsledare (1 heltidstjänst) – jobbar aktivt i huset och har erfarenhet av att driva verksamhet samt kunskap om arbetsträning, personalvård med mera
- Köks- och cafépersonal (3 heltidstjänster) – erfarenhet av köks- och caféverksamhet samt av att leda/lära upp människor som är i behov av arbetsträning/rehabilitering
- Kulturpedagoger och hållbarhetspedagog (2+1 heltidstjänster) – verkställer programverksamheten och knyter kontakter med studieförbund, organisationer, föreningar med mera
- Kulturvård och vård/vaktmästare (2 heltidstjänster) – ansvarar för värdskap och bokningar med mera vid evenemang, konferenser, föreläsningar med mera samt utlåningsverksamheten (Fritidsbanken) och Miljö- och medborgarhörnet.

I den nya verksamheten uppskattas ett behov av totalt nio heltidstjänster. De anställda roterar som helgpersonal samt assisteras av extrapersonal via Borås Stads vikariebank/bemanningsenhet samt ferieungdomar sommartid.

Övrig personal är anställda antingen genom Arbetslivsförvaltningen eller genom Daglig verksamhet (Sociala omsorgsnämnden). Arbetslivsförvaltningen kan tillföra resurser; människor som är i behov av praktik eller arbetsträning. De så kallade arbetsmarknadsanställningarna är tänkta att ge de anställda både arbetsvana och referenser inför kommande arbete eller studier. Daglig verksamhet kan engagera befintlig personal i Orangeriets olika verksamhetsområden och på så vis uppmuntra till meningsfull sysselsättning. Personal i café/restaurang bör vara anställda av Kostverksamheten i Borås stad, till exempel Vård- och äldreförvaltningen.

Studenter (inom hotell- och restaurang, turism samt kulturvetare och liknande) från gymnasium, vuxenutbildning, högskola/universitet är välkomna att söka praktik. På Göteborgs universitet finns i dagsläget en etablerad kontakt och intresse för att förlägga en åtta veckor lång praktik på Orangeriet för blivande kulturarbetare.

Öppningsdatum samt kontinuerligt utvecklingsarbete

Kommunfullmäktige har beslutat att Kulturnämnden övertar driften från och med 2017-06-01. Kulturförvaltningen är beredd att då överta driftansvaret och bedömer att ”smygöppning” för allmänheten kan ske i slutet av juni och att den officiella invigningen sker i september 2017. Verksamheten kommer kontinuerligt att utvecklas och inspiration från liknande verksamheter med lyckade resultat ska inhämtas framöver för att förfinas verksamheten så att den ständigt känns attraktiv och lustfylld för besökarna.

Budget specificeras nedan uppdelat på olika poster

Driftsbudget

Intäkter:

Kopiering och café/kök

Kostnad: **864,2 tkr** jun-dec 2017, **1 490 tkr** helår 2018.

Lokal

- Årshyra från och med. 2017-06-01 (1 346 tkr jun-dec 2017, ca 2 300 tkr för helår)
- Städ och fönsterputs
- Kapitalkostnader
- Heltidstjänster, 9 st (5 400 tkr)
- Extrapersonal (500 tkr)
- Startkostnader för café/kök, läs- och lekverksamhet med mera.

Verksamhetsdrift – löpande utgifter:

- Miljö- och medborgarhörnet – multifunktionsskrivare (2 st), papper, toner, färgpatroner, pennor, pärmar med mera, helårsprenumerationer för dagstidningar samt olika tidsskrifter
- ”Kreativ verkstad” – pennor, papper, pärlor, plattor, färg, sax, klister med mera
- Café/kök – inköp av råvaror till försäljning med mera
- Leasing av konton + bärbara datorer (9 st) samt stationära datorer (4 st)
- Leasing av TV-skärmar (2 st)
- Leasing av träd + skötsel (10-15 st)
- Marknadsföring
- Programbudget för föreläsningar, workshops med mera.

Total kostnad drift:

5 684 tkr jun-dec 2017 (**9 652 tkr** helår 2018).

Netto:

4 820 tkr jun-dec 2017 (**8 162 tkr** helår 2018).

Investeringsbudget:

- **Ombyggnation**

Ny glasvägg samt installation av vask för kreativ verkstad (fastighetsrelaterad investering som läggs på hyran).

- **Inredning**

Till befintlig inredning adderas följande:

- Snurrbara läsfåtöljer
- Mattor

- Höga bord och stolar längs del av fasad
- Växtbelysning (installation och inköp)
- Gardiner (och draperier) samt 100 % mörkläggande gardiner
- Hängstolar
- Arbetsbord (3 st), arbetsstolar (3 st), förvaring/hurts (9 st)
- Besöksräknare
- Övrigt

Kostnad: **1 000 tkr**

Total kostnad investering: 1 000 tkr

KULTURFÖRVALTNINGEN

Eva-Lotta Franzén
Kulturchef

Katarina Vukoja Andersson
Projektledare

Verksamhetsområdena i Orangeriet (ej skalenlig)

